

Poolse landbouw en platteland vijf jaar na toetreding

De toetreding van Polen tot de Europese Unie is over het algemeen uitermate positief geweest voor de Poolse landbouw en het platteland. Verschillende deskundigen hebben dit onlangs nog geconstateerd bij een conferentie over vijf jaar EU-lidmaatschap van Polen. Uit recent onderzoek is ook gebleken, dat de aanvankelijk sterk aanwezige scepsis onder de plattelandsbevolking is omgeslagen naar zeer grote en brede steun. In april 2008 gaf 79% van de plattelandsbevolking aan voorstander van het EU-lidmaatschap te zijn. In 2003 was dat slechts 45%.

De agrarische sector en de voedselverwerkende industrie zijn zich in vlot tempo aan het aanpassen en moderniseren. Ook de wet- en regelgeving zijn aangepast aan de eisen van de EU. Helemaal gesmeerd loopt dat nog niet altijd. Er zijn nog regelmatig problemen

met de uitvoering van de Europese steunregelingen. Het betaalorgaan dat de uitbetalingen verzorgt van de EU-regelingen voor financiële steun is vaak te laat met goedkeuring van de aanvragen en met het respecteren van de uitbetaaltermijnen. Dit veroorzaakt regelmatig politieke problemen en leidt dan tot ontslag van het topmanagement van deze organisatie.

Polen heeft geweldig veel voordeel van de open EU-markt. Het lidmaatschap is een enorme stimulans gebleken voor de handel van agrarische producten. In de afgelopen vijf jaar is de export van Poolse agrarische producten toegenomen van 4 miljard euro in 2003 tot 11,3 miljard euro in 2008. Tegelijkertijd is ook de import fors toegenomen. Die steeg van 3,6 miljard euro naar 9,8 miljard euro. Zo'n 80% van de uitvoer gaat naar EU-lidstaten, met Duitsland als belangrijkste bestemming.

Landbouwsector en platteland moeten nog verdergaand worden gemoderniseerd en de herstructurering van de landbouwbedrijven moet ook de komende jaren de hoogste prioriteit hebben. Het Plattelandsontwikkelingsprogramma 2007-2013 met een voor die periode totaal budget van 17 miljard euro moet daaraan een stevige bijdrage leveren. Op dit ogenblik telt Polen circa 2,5 miljoen landbouwbedrijven. Daarvan zijn rond 1 miljoen bedrijven kleiner dan 1 hectare. De meeste hiervan leiden een marginaal bestaan en zullen verdwijnen. De gemiddelde bedrijfsgrootte bedraagt slechts 6,8 hectare. Een van de problemen is dat de Poolse overheid bedrijven vanaf 1 hectare voor inkomenssteun in aanmerking laat komen. Landbouwers die deze steun ontvangen, zullen hun bedrijf niet verkopen. Daarnaast is er nog (steeds) het probleem van het verbod van verkoop van grond aan buitenlanders. Polen heeft bij de toetreding bedongen dat het tot 2015 een verbod op verkoop van grond aan buitenlanders mag handhaven.

Veel van de grote bedrijven, vooral gelegen in het westen van het land, worden nu gepacht door buitenlanders. Daaronder zijn zo'n 120 Nederlanders. Dit betreft vaak bedrijven van meer dan 1000 hectare. Er wordt overwogen een maximum te stellen aan de bedrijfsomvang. Hierdoor zouden Poolse boeren, nu de perspectieven voor de landbouw beter zijn dan 15 jaar geleden, weer de kans krijgen een bedrijf over te nemen.

LNV-afdeling Warschau

